

رئیس مجلس در چهارمین نمایشگاه بین‌المللی فرش دستبافت:

صنعت فرش کشور نیازمند یک نهاد مدافع است



● وزیر بازرگانی: تقویت بازار صادراتی فرش نیازمند تثبیت نرخ ارز وثبات قوانین و مقررات است

● رئیس اتاق ایران: نمایشگاه فرش باید با دید 'برون نگر' برگزار شود

ویش از ۱۹۰ اتحادیه، شرکت تولیدی، طراح، یافته، هنرمند و بازرگان فرش از کشورمان در آن شرکت کردند.

سخنان رئیس مرکز توسعه صادرات

آقای سعیدلور رئیس مرکز توسعه صادرات درمورد برپائی نمایشگاه گفت: تشکیل

چهارمین نمایشگاه بین‌المللی فرش دستبافت ایران روز اول شهریور ماه سال جاری با حضور آقای ناطق نوری رئیس مجلس، آقای آل اسحاق وزیر بازرگانی، آقای سیدعلینقی خاموشی رئیس اتاق ایران و جمعی از مسئولان کشور ومهمانان خارجی برگزار گردید.

این نمایشگاه درفضایی افزون بر ۳۵ هزارمترمربع ودرپانزده سالن تشکیل شد

چهارمین نمایشگاه بزرگ فرش فرصت ممتنمی است که که نمونه‌های نفیس وارزندهای از صدها نوع فرش دستبافت کشور به معرض نمایش گذارده شود.

وی گفت: طی دهسال اخیر هیچ کالایی اهمیت ومنزلت فرش دستبافت را در صادرات کشور نداشته است زیرا ازیک سو برای میلیون‌ها نفر از هموطنان ما اشتغال ایجاد کرده وازطرف دیگر هر سال صدها میلیون دلار درآمد ارزی نصیب اقتصاد کشور کرده است.

وی اظهارداشت: درخلال برنامه اول توسعه از محل صدور فرش دستبافت بالغ بر ۴/۴ میلیارد دلار درآمد ارزی داشته‌ایم و درسال گذشته ارزش صادرات فرش‌های پشمی و ابریشمی به ۱۶۷۴ میلیون دلار

رسیده که از رشدی معادل ۱۶ درصد نسبت به صادرات فرش در سال ۱۳۷۲ برخوردار گردیده است. ضمن آنکه پس از انقلاب اسلامی همه ساله صدور فرش همواره حدود۳۹درصد از ارزش صادرات کالاهای غیرنفتی را به خود اختصاص داده است.

آقای سعیدلو در ادامه ضمن اشاره به کیفیت فرش ایران گفت: فرش ایران به عنوان یک کالای مهم در دنیای امروز صاحب اعتبار خاصی است. کیفیت بافت، مواداولیه، رنگ، تنوع ابعاد وحتی نام طرح فرش ایرانی در دنیای فرش زیانزاد خاص و عام است و قدمت این هنر و صنعت ظریف ایرانی درسطح بین‌المللی مورد تحسین واقع شده است. همچنین اصالت و تنوع نقوش وابعاد فرش، قابلیت



شست‌وشو و تعمیر و ارزش هنری از ویژگیهای فرش ایرانی است. وی گفت: حیات این رشته تولیدی، هنری و شناسائی جایگاه آن در بازارهای جهانی برای تداوم و بقا و توسعه این هنر و صنعت عمده‌ترین هدف برگزاری نمایشگاه فرش دستبافت است.

سخنان وزیر بازرگانی

در ادامه مراسم افتتاحیه وزیر بازرگانی گفت: تقویت بازار صادراتی صنعت فرش کشور نیازمند تثبیت نرخ ارز و ثبات در قوانین و مقررات صادراتی و تجارتي است. وی گفت: کاهش قیمت فرش طی سال‌های اخیر منطقی نیست و این کالای ایرانی نیاز به حمایت دارد که سیاست‌های اخیر تثبیت نرخ ارز اقدامی در این راستا می‌باشد.

سخنان رئیس مجلس شورای اسلامی

در ادامه مراسم افتتاح چهارمین نمایشگاه فرش آقای ناطق‌نوری رئیس مجلس ضمن اشاره به فواید برگزاری این نمایشگاه گفت: یکی از فواید آن گردهمایی نیروهای مبتکر، مخترع، محقق، تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش و تمام کسانی که به نوعی سهمی در تولید و صادرات فرش دارند، و استفاده از اطلاعات و تحقیقات و مطالعات یکدیگر می‌باشد. فایده دیگر، عرضه صدها نمونه فرش ایرانی است که از نظر رنگ، طرح، نقشه و بافت بایکدیگر متفاوت هستند و خریداران این هنر زیبا با صرفه‌جویی در وقت خود بسیار راحت‌تر می‌تواند به فرش مورد نظر خود دست یابند. وی از فواید دیگر به برگزاری کنفرانس فرش در کنار نمایشگاه اشاره نمود و گفت: با برگزاری کنفرانس قطعاً نارسایی‌ها، کمبودها و مشکلات مطرح و راه‌حل‌های مناسبی برای رفع آنها پیدا خواهد شد.

وی به خطر جدی رقبای فرش ایران در دنیا اشاره نمود و اظهار داشت: امروز در دنیا برای فرش ایرانی رقبای قدرتمندی وجود دارد که خطر جدی به شمار می‌رود و باید برای اعتلای فرش کشورمان به آن توجه نماییم مثلاً از نقشه‌های فرش ایران کپی برداری می‌کنند بدون اینکه ذکر نمایند از نقشه‌های فرش ایرانی استفاده کرده‌اند. اینها می‌خواهند بازار فرش ما را قبضه نمایند.

وی گفت: فرش ایران هنر فرهنگی ما است و باید زنده باقی بماند و نام هنر فرش بال ایران و ایرانی عجین است و سابقه دیرینه تاریخ ایران مبین این واقعیت است.

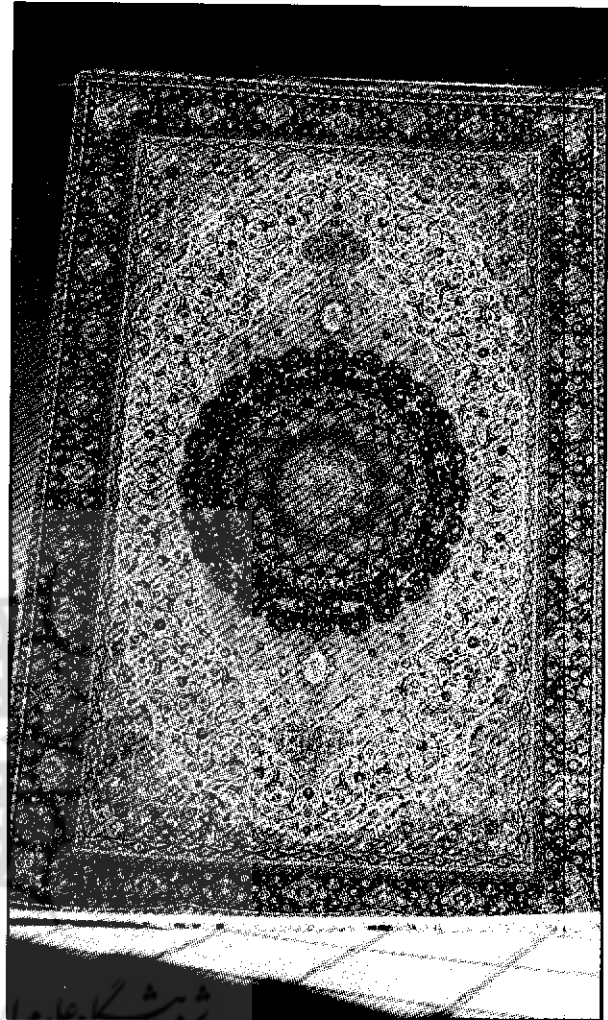
رئیس مجلس ضمن اشاره به رکود فرش ایران در سال‌های اولیه بعد از انقلاب اسلامی گفت: کشوری که روزگاری مقام اول را داشت بخاطر مسائل و مشکلات جنگ تحمیلی به مقام ۱۸ رسید، اما در چند سال اخیر تا اندازه‌ای هنر فرش ایران جهش خوبی داشته لیکن کمترین

غفلت ما را آسیب‌پذیر خواهد کرد. وی در پایان به اهمیت این هنر پرداخت و مزایای توجه به آن را چنین ذکر کرد: فرش دستبافت ایران هنری است اشتغال‌زا، زیرا ۸ میلیون نفر از این هنر بهره‌مند می‌شوند و حتی با توجه خاص به این رشته در روستاها جلوی بسیاری از مهاجرت‌ها گرفته می‌شود. از طرف دیگر ارزشی این رشته پائین ارزش افزوده آن بالاست و وابستگی چندانی ندارد.

وی در پایان گفت: صنعت فرش کشور نیاز به نهادی دارد تا از حقوق تولیدکنندگان و صادرکنندگان این رشته در صحنه‌های بین‌المللی دفاع نماید و به رفع مشکلات جدی آنها نیز بپردازد.

مصاحبه رئیس اتاق ایران

آقای مهندس سیدعلینقی خاموشی رئیس اتاق ایران نیز در زمینه فرش همزمان با برپایی چهارمین نمایشگاه این



را در بازارهای جهانی بالا می‌برد و رقبا و کسانی که فرش‌های خارجی را به جای فرش ایران قالب کرده‌اند، کنارزده می‌شوند.

وی در پایان گفت: آینده فرش ایران بسیار مطلوب خواهد بود به شرطی که این کالا هویت اصلی خود را در خارج بازنماید.

سخنان وزیر صنایع در کنفرانس فرش

در کنار برپائی نمایشگاه فرش چهارمین کنفرانس بین‌المللی فرش با حضور آقای مهندس نعمت‌زاده وزیر صنایع و جمعی از مسئولان کشور طی روزهای چهارم و پنجم شهریور ماه نیز برگزار گردید.

وزیر صنایع ضمن اشاره به صادرات فرش ایران جهت بهبود کیفیت این کالای اساسی به چند نکته تاکید نمود: ۱- ضرورت هماهنگی و مشارکت صادرکنندگان فرش ۲- کسب اطلاعات جدید در بازاریابی توسط اتحادیه صادرکنندگان فرش ۳- آموزش قالیبافی به علاقه‌مندان توسط اتحادیه صادرکنندگان فرش ۴- آموزش قالیبافی به علاقه‌مندان توسط وزارت جهاد سازندگی و شرکت فرش ایران ۵- قرار گرفتن مواظوبه از قبیل پشم و رنگ در اختیار تولیدکنندگان ۶- تغییر الگوی مصرف که همانا ضرورت توسعه بازارهای جهانی را طلب می‌نماید. ۷- رنگ آمیزی گیاهی با شیوه‌های علمی ۸- ضرورت ایجاد طراحی در حد کارشناسی و بالاتر ۹- دادن آموزش‌های لازم به دامداران برای تولید بهتر و روان‌دمان بیشتر با شیم ۱۰- احداث شهرک‌های فرش در نهم‌های تبریز- کرمان - اصفهان و تهران جهت بهبود مسائلی از قبیل شستشو- رفوگری و دیگر مسائل مربوط به فرش

متأسفانه نه قبل و نه بعد از انقلاب اسلامی، هیچ‌گونه حمایتی از این هنر در خارج از کشور نشده است. لذا می‌بینیم فرش‌هایی که دارای قدمت چند صد ساله بوده و در دنیا مشهورند، به دست سودجویان قرار گرفته و بدل آنها را به بازارهای جهانی عرضه کرده‌اند.

وی افزود: بین کالاهای صادراتی ایران هیچ اثری بیش از فرش ارزش ندارد. در نتیجه باید نقش‌های فرش ایران در سازمان بین‌المللی "حفظ حقوق معنوی" که ایران از قبل از انقلاب اسلامی در آن عضو بوده، به ثبت برسد تا کشورهای دیگر نتوانند آنها را تقلید کنند و به نام فرش ایرانی به بازار عرضه نمایند.

رئیس اتاق ایران گفت: برای جلوگیری از این تقلب، لزوم صدور شناسنامه برای فرش بیش از پیش مورد تاکید قرار گرفت، زیرا برای نجات موجودیت فرش ایران و حفظ اصالت آن، انصاف شناسنامه فرش الزامی شد.

در شناسنامه مشخصات کامل فرش از قبیل محل بافت، طرح فرش، ابعاد، زمینه رنگ، رنگ حاشیه، جنس تار، جنس پرز قالی و تعداد گره به کار رفته در قالی ذکر شده است و همواره با فرش در گردش است و امضاهایی در زیر آن قرار دارد که در صورت تقلب، خریدار می‌تواند توسط آن در دادگاهها اقامه دعوی کند.

وی گفت: اگر تجارت فرش در این راه گام بردارد در سه سال آینده یقیناً جلوی هرگونه بدل‌سازی و عرضه فرش‌های بدلی به جای فرش ایران گرفته خواهد شد.

آقای مهندس خاموشی گفت: صدور شناسنامه فرش از سال ۷۰ تا ۷۳ حدود ۳ سال به صورت اختیاری تجربه شد و مفید بودن آن، شناسنامه را الزامی کرد. در دو ماهه اول سال ۷۳ حدود ۱۵ هزار شناسنامه در تهران صادر شده است. شناسنامه به کم‌بازار شدن صادرات فرش ربطی ندارد، بلکه اعتبار فرش ایران

وی تاکید کرد: نحوه برخورد با خارجی‌ها، جایگاه خاصی دارد.

آقای مهندس خاموشی همچنین گفت: برای برگزاری یک نمایشگاه باید از یک سال قبل تبلیغات وسیعی برای تشویق خریداران صورت گیرد و نمایشگاه‌هایی که موضوع صادراتی دارند باید "برون‌نگر" برگزار شوند.

وی سپس به صدور شناسنامه فرش اشاره نمود و گفت: فرش ایران برابر هنر ایران است و باید از آن حمایت شود و قانوناً این حمایت به نحوی باشد که کشورهای دیگر نتوانند از آن کپی کنند. اما

رشته در مصاحبه‌ای با یکی از نشریات کشورمان گفت: تشکیل چهارمین نمایشگاه فرش بر صادرات این هنر و صنعت اثر بسزایی دارد و چنانچه تشکیل نمایشگاه با حضور خارجی‌ها همگام باشد، اثرات مثبتی به همراه خواهد داشت. اما متأسفانه شرکت خریداران خارجی، در نمایشگاه برابر انتظار نبوده و نتایج مطلوبی حاصل نشده است. برای رفع این مشکل باید امکانات جذب توریست را فراهم آورد و کشور را از نظر هتل، وسایل حمل و نقل، تعداد پروازها و نحوه صدور ویزا تجهیز نمود.

سخنان مدیرکل اتحادیه‌های تعاونی فرش

در ادامه برگزاری کنفرانس، دست اندرکاران فرش مقالاتی ارائه نمودند، یکی از مقالات مطرح شده توسط مدیرکل اتحادیه‌های تعاونی فرش دستبافت کشور ایراد گردید که خلاصه‌ای از آن بدین شرح می‌باشد: ما در کوخ می‌بافیم، اما در کاخ می‌فروشیم باید این شکاف هموار شود. کشورهای چین و هند به تقلید نقشه فرشهای دیار ما، بازار جهانی را تصرف کرده‌اند. اما ما هنوز فرش را آنطور که باید باور نکرده‌ایم.

این یک میلیارد دلار درآمد را هم مدیران هنر و صنعت اجدادیان هستیم. در این صورت برای احیای فرش، باید هنر و صنعت دیرینه این دیار را از بایگانی بیرون کشید. فوران کارگاههای فرش، قویتر از چاههای نفت است. درد در این است که هنوز نیامده‌ایم در یک برنامه جدی امتحان کنیم.

تصور فرشی دوزخ که یک ذرع آن لبخند خوش زندگی یک یافته روستائی رابه تصویر کشیده است و ذرع دیگر درد و غم آن فلک زده راست است اما این فرش خلاصه پرونده یک ساله بافنده است. چرا با فرش ایران چندگانه برخورد می‌شود، اقتصاد فرش در دو ویژگی خلاصه می‌شود. ارزآوری و اشتغال‌زائی. هرگاه در مذاکرات و کشمکشهای نفتی سرافراز بودیم، سایر کالاهای ارزآور فراموش می‌شدند و بی‌هیچ توجهی به عواقب شوم آن (که متوجه ۸ میلیون انسان مرتبط با فرش است) در دلارهای نفت آورده، برنامه‌ریزی می‌کردیم. آنگاه که ارزش نفت در بازار جهانی کاهش می‌یابد، کالاهای غیرنفتی به میان می‌آیند و دوباره تنها میدان‌دار قدیمی این جریان فرش، نقل مجلس همه می‌شود. امروز دانستیم که یکی از عوامل ضربه‌پذیری

فرش، به دلیل معلول بودنش در برابر رقیب سرسختش نفت است و باید که از این مهلکه نجات یابد. چرا نمی‌گوئیم اول فرش بعد نفت و یا لاقبل در کنار هم!!!

نفت وزارتخانه دارد، سیستم مدیریت مدرن و جهانی دارد، کنترل جهانی دارد، آموزش وسیع دارد، ذخیره‌های سبزی ناپذیر است، مشتقات بسیار دارد و... ولی فرش چه دارد؟ اصالت دارد، فرهنگ و هنر اجدادی ما است. درخشش جهانی دارد. اما سیستم ندارد، متولی ندارد. آموزش ندارد. مدیریت ندارد و کمترین تفکر و اندیشه و بودجه‌ای که مصرف نفت می‌شود بدان تعلق نمی‌گیرد. باید که فرش را به عنوان یک کالای استراتژیک در برابر نفت صفا آرائی نمود. استعداد بالقوه فرش، این توان را دارد و باید که سازماندهی ضعف‌های موجود در فرش را با این انگیزه رفع نمائیم. این حرکت استراتژیک، به فرش چستی دیگر می‌دهد و آن را صاحب مدیریت مدرن می‌کند و در حیطه آموزش عالی جایگاهی خاص می‌یابد. در رقابت با چین و هند از مظلومیت بیرون خواهد آمد و شیرخفته در پیشه ایران، دوباره غرش خواهد کرد و عصر شرمندگی و عقب‌افتادگی از فرش بی‌ارزش و درشت‌باخت نچال به سر خواهد آمد و مدینه فاضله شهر پر رونق فرش را در کویر تائین - دشت آذربایجان، دامنه‌های زاگرس، کناره زائیده رود و خطوط مرزی شرقی و جنوب شرقی کشور همراه با شاهراهی به مشخصات جاده ابریشم دیار قدیم کشورمان شاهد خواهیم بود.

هر روز که از نفت دست بکشیم، آن روز، روز ملی اقتصاد کشورمان است. برنامه‌ریزان تک محصولی نفت مجبورند به بانک جهانی مراجعه کنند. اما در میان تئوری فرش، راه بازگشت به خویشتن نهفته است. مسئولان باید در دل این همه انتخاب راهها، اجازه دهند این آب باریکه هم روانه دشت انقلاب اسلامی شود. زیرا حداقل بردمفید ارزآوری فرش می‌تواند از

سه میلیارد دلار صعود کنند.

نتیجه آنکه فرش زمانی از این مشکلات رهایی خواهد یافت که آن را در برنامه کلان کشور دنبال کنیم و باور نمائیم. مشکلات فرش در حیطه حوزه عمل خودش حل نمی‌شود. زیرا تصمیماتی که متوجه فرش می‌شود و حرکت آن را عوض می‌کند، بیرون از حوزه عمل خودش است. روند پانزده سال گذشته که دوبار شاهد رکود و دوبار شاهد رونق آن در بازار جهانی بودیم، گواه بر این است. آنکه نرخ‌گذار فرش است، با آنکه بازاریاب فرش است و با آنکه تولیدکننده فرش است و با آنکه سیاست‌گذار فرش است، فاصله بسیار دارد. این عمل ناشی از گسست در برنامه کلان فرش است و تا زمانی که فرش را از این تسلسل بیرون نیاوریم، این بحران‌ها تکرار خواهد شد.

چهارمین کنفرانس بین‌المللی فرش ایران با ارائه پیشنهادها و رهنمودهای متعددی برای رفع مشکلات تولید - بازاریابی - افزایش موقعیت و منزلت فرش ایران و ایجاد همبستگی بین کشورهای تولیدکننده (بعد از دوروز) به کار خود پایان داد.

در این کنفرانس بیش از ۴۰ مقاله توسط کارشناسان ایرانی و خارجی مورد بررسی قرار گرفت و ۱۷ مقاله در جلسات کنفرانس ارائه شد.

مواد عمده قطعه‌نامه

برخی از پیشنهادهای ارائه شده در قطعه‌نامه کنفرانس به این شرح است: اولویت قایل شدن برای توسعه فرش بافی در برنامه‌های توسعه کشور، برنامه‌ریزی برای تامین مواد اولیه مرغوب و حفظ اصالت فرش ایرانی، توسعه فعالیت‌های بازاریابی و صادرات فرش ایران، ایجاد شهرک‌های فرش در مناطق مهم تولید و تبدیل این مراکز به بورس جهانی فرش ایران، ایجاد همبستگی بین صادرکنندگان

و تقویت تشکلهای صادراتی به منظور حفظ و توسعه بازار، تاسیس مدرسه عالی فرش و ایجاد دوره‌های طراحی فرش و کارشناسی ارشد طراحی، ارتقای موقعیت اجتماعی بافندگان و تعمیم عدالت اجتماعی و پوشش بیمه اجتماعی برای آنان، بهداشتی کردن کارگاههای بافندگی و ایجاد مراکز تحقیقات و پژوهشهای فرش و ایجاد تشکیلات مستقل بین‌المللی و سازمان کشورهای تولیدکننده.

در قطعه‌نامه همچنین آمده است: این کنفرانس تاکید دارد، تمامی پیشنهادها را به منظور گسترش صنعت فرش، افزایش وعادلانه کردن درآمد بافندگان و تولیدکنندگان، حفظ و توسعه اصالت فرش ایران از طریق استاندارد کردن مواد اولیه و رنگ، گسترش بازارهای جهانی فرش ایران و ارتقای کلی جایگاه و منزلت درجه اول فرش ایران در جهان باید پی‌گیری شود و کنفرانس بایستی این موارد و تسلاوم آن در هر سال سعی در تحقق پیشنهادها نماید.



گزارش از: ژیلایلیزاده